FÖRSKOLE

BIENNALEN 2012

Förskolan ett **omsorg**sfullt **lärande**

15 – 16 oktober 2012
i Norrköping

LINKÖPINGS UNIVERSITET

PROGRAM

Innehåll

Välkommen till förskolebiennalen 3
Program 4
Parallella seminarier måndag kl 14.15 – 15.30 6
Parallella seminarier måndag kl 16.15 – 17.15 8
Parallella seminarier tisdag kl 08.30 – 09.30 10
Parallella seminarier tisdag kl 10.15 – 11.15 12
Parallella seminarier tisdag kl 11.30 – 12.30 14
Parallella seminarier tisdag kl 13.45 – 14.45 16
Utställare 18

Arrangörer

Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier (ISV) vid Linköpings universitet i samarbete med Linköpings kommun och Norrköpings kommun.

Planeringsansvariga

Polly Björk-Willén, Anderz Grunnesjö, Tatiana Jak Peterson, Ingrid Karlsson, Maria Simonsson, ISV

Kristina Frank, Ingela Hultin, Linköpings kommun

Barbro Vallhagen, Norrköpings kommun

Administration

Anderz Grunnesjö, ISV

Meetagain, Stockholm

Louis De Geer Konsert & Kongress, Norrköping

Företagsutställningar

Kontakten med förlag och materialutvecklare är viktig. Vid Förskolebiennalen är ett antal företag representerade. Utnyttja gärna tillfället att tala med företagens representanter. En förteckning över utställarna finns på sid 18.

Idéutställningar

Deltag gärna aktivt i utställningarna genom att diskutera med utställarna och med andra kollegor. En förteckning över utställarna finns på sid 18.

Utvärdering

Vi uppmanar alla deltagare vid Förskolebiennalen att hjälpa oss med att utvärdera årets biennal. Utvärderingen sker i form av en webbenkät som kommer att kunna nås via Förskolebiennalens hemsida (www.isv.liu.se/forskolebiennalen).

Välkomna till den femte förskolebiennalen!

Förskollärarutbildningen i Norrköping har anor långt tillbaka i tiden. Efter starten 1902 har många förskollärare fått sin utbildning i Norrköping, och här utbildas fortfarande förskollärare. Sedan 2011 har vi, efter ett antal år med sammanslagna lärarutbildningar, åter en fristående förskollärarutbildning på Campus Norrköping (Linköpings universitet). Vi tycker därför att det är extra roligt att kunna presentera 2012 års förskolebiennal just här i Norrköping.

Den första förskolebiennalen hösten 2004 handlade mycket om barns lärande. År 2006 var temat ”En lustfylld och lärorik förskola för alla”, där mycket av innehållet speglade förskolans stora betydelse för att lägga grunden till det lustfyllda och livslånga lärandet. Biennalen år 2008 hade rubriken ”Förskolan en NATURlig plats för lärande”. Den mångtydiga rubriken ville peka på naturens och naturvetenskapens viktiga plats i förskolans verksamhet, men också på att förskolan är en naturlig miljö för alla aspekter av lärande. 2010 års biennal hade titeln ”Barnet i framtidens förSKOLA”. Vår avsikt med denna titel var att öppna för en diskussion om innehållet i framtidens förskola i relation till den reviderade läroplanen som trädde i kraft den första juli 2011, där vikten av att ge barn en begynnande förståelse för språk och kommunikation samt för matematik, naturvetenskap och teknik poängterades. Årets biennal har vi givit titeln ”Förskolan – ett **omsorg**sfullt **lärande**”. Vår avsikt är att lyfta omsorgsbegreppet och belysa det i relation till barns lärande. Titeln syftar också på förskolans dubbla uppdrag som både pedagogisk och samhällstjänande praktik.

Årets biennal, liksom de tidigare, presenterar ett rikt utbud av praktisk erfarenhet från olika förskolor och aktuell forskning . Avsikten med biennalen är att inspirera er i ert fortsatta arbete, men också att bidra med nya rön och teoretiska ingångar till ert arbete och era diskussioner i arbetslagen.

Än en gång varmt välkomna till 2012 års förskolebiennal!

Arrangörsgruppen

Program

MÅNDAG 15 OKTOBER

08.15–09.30

Registrering och kaffe
Samling i De Geerhallen

09.30–9.50

Välkommen till Biennalen!

Karin Mårdsjö Blume, dekanus, Utbildningsvetenskap, Linköpings universitet

Olof Johansson, kommunalråd, Norrköpings kommun

Catharina Rosencrantz, ordförande i Barn- och ungdomsnämnden, Linköpings kommun

09.50–10.50

Lärandet som ett relationellt potentialitetsfält

Lärandet som ett relationellt potentialitetsfält
När förskolans pedagogiska betydelse förstärks väcks frågor kring hur vi ser på barn, kunskap och lärande i förskolan. För att möta detta nya landskap med dess nya förväntningar, men också för att utmana den situation som vi nu befinner oss i kommer föreläsningen ta sin utgångspunkt i välkomnandets och gästfrihetens pedagogik, som börjar med ett lyssnande. Ett lyssnande som med inspiration från den franske filosofen Gilles Deleuze kan öppna upp för en syn på lärandet som ett relationellt potentialitetsfält. Ett fält öppet för kreativa processer och produktioner.

Gunilla Dahlberg är professor i pedagogik med inriktning mot förskoledidaktik vid Stockholms universitet. Hon har varit vetenskaplig ledare för projektet 'Pedagogik i en föränderlig omvärld' och hon arbetar för närvarande med tre forskningsprojekt: transkulturalitet och kommunikation; Barns dialog med naturen; Magiska språket.

11.00–12.00

Barn, vuxna och pedagogisk dokumentation som aktiva agenter i pedagogiska praktiker

Pedagogisk dokumentation används i Sverige i dag i första hand som ett verktyg för barns lek- och lärandeprocesser. Men det är fortfarande så att det i första hand är de vuxna dokumenterar barnen (liksom lite på distans), och att barnen alltför sällan görs delaktiga i själva dokumentationsarbetet. Att som barn vara delaktig i dokumentationsarbetet kan vara en central aspekt av deras lärandeprocesser kring ett gemensamt valt fenomen som vi tillsammans vill lära oss mer om eller vara fantasifulla och kreativa kring. I den här föreläsningen utgår jag från ett teoretiskt perspektiv som visar hur själva dokumentationsverktyget kan förstås som en aktiv agent i det pedagogiska arbetet tillsammans med barn och vuxna, som förstås också är aktiva och performativa agenter i sina respektive läroprocesser. Målsättningen med ett sådant perspektiv på pedagogisk dokumentation är dels att förstå hur viktigt det är att göra barnen centrala agenter i arbetet med dokumentationen, dels att förstå hur dokumentationen kan förstås som en slags materiell apparat, som precis som andra materialiteter är aktiva tillsammans med barn och vuxna i förskolans vardagsarbete.

Hillevi Lenz Taguchi är professor i pedagogik och verksam vid Stockholms Universitet. Hon har på svenska skrivit "Varför pedagogisk dokumentation?", "In på bara benet: En introduktion till feministisk poststrukturalism", "Lyssnandets pedagogik" tillsammans med Ann Åberg, samt tillsammans med ett stort antal andra forskare, aktivister och förskollärare givit ut boken "En rosa pedagogik. Jämställdhetspedagogiska utmaningar". I sitt internationella arbete är hon verksam inom fältet material feminist and post-structural educational and qualitative research.

12.00–13.15

Lunch med utställningsbesök

13.15–14.00

Förskolan ur bitr. utbildningsminister Nyamko Sabunis perspektiv

Nyamko Sabuni, Jämställdhetsminister, biträdande utbildningsminister Utbildningsdepartementet

14.15–15.30

Parallella föreläsningar, seminarier, workshops A01–A13

15.30–16.15

Kaffe med utställningsbesök

16.15–17.15

Parallella föreläsningar, seminarier, workshops B01–B15

19.00

Norrköpings visualiseringscenter & Mingelbuffé

Visualiseringscenter C – en mötesplats kring visualisering för forskning, kultur och näringsliv mitt i Norrköpings Industrilandskap. Mingelbuffé, utställningar och film. Särskild anmälan.

TISDAG 16 OKTOBER

08.30–09.30

Parallella föreläsningar, seminarier, workshops C01–C15

09.30–10.15

Kaffe med utställningsbesök

10.15–11.15

Parallella föreläsningar, seminarier, workshops D01–D14

11.30–12.30

Parallella föreläsningar, seminarier, workshops E01–E15

12.30–13.45

Lunch med utställningsbesök

13.45–14.45

Parallella föreläsningar, seminarier, workshops F01–F13

14.45–15.15

Kaffe med utställningsbesök

15.15–16.15

Förskolans utmaningar

Den svenska förskolan står inför stora utmaningar. Övergången från ett socialt orienterat uppdrag till ett mer kunskapsinriktat uppdrag ställer krav på pedagogiskt nytänkande. Svensk och internationell forskning pekar på att förskolan kan ha stor betydelse för barns lärande och utveckling men att detta är beroende av särskilda kvaliteter i de pedagogiska relationerna. Vad detta innebär för den svenska förskolan och förskolepersonalens pedagogiska praktik diskuteras i föreläsningen.

Sven Persson är professor i pedagogik vid Malmö högskola. Han har skrivit flera kunskapsöversikter om villkor för barns lärande i förskolan och har ett särskilt intresse för relationell pedagogik och utbildningsvetenskap i förskolan.

Avslutning

Parallella seminarier

Måndagen den 15 oktober

kl 14.15 – 15.30

A01

”HALLÅ, HUR GÖR MAN?” Systematiska analyser för uppföljning, utvärdering och utveckling i förskola utifrån den reviderade läroplanen

Christian Eidevald är fil. dr. i pedagogik och ***Susanna Anderstaf*** fil. mag. i pedagogik. Både Christian och Susanna är förskollärare i botten och har sedan flera år arbetat med lärarutbildning. Just nu driver de tillsammans ett forskningsprojekt om hur förskollärare kan arbeta med systematiska analyser av förskolans verksamhet.

Lokal: Degeerhallen

A02

Förskolans vardagsmöten – forum för utveckling!

Tina Vamborg och ***Pia Ghamari*** arbetar som förskollärare och arbetslagsledare på förskolan Grengatan, Speldosan i Linköping. Vi har i flera år arbetat med att synliggöra vår verksamhet, vår barnsyn, kunskapssyn och hur vi tänker kring våra miljöer. Barns delaktighet och inflytande är central i detta och vår pedagogiska ide väl förankrad. Ur ett systematiskt kvalitetsperspektiv, upplever vi att genom att sätta ord på allt vi gör i förskolan, vara petig med hur vi menar och formulerar oss, lyfter vi förskolan som ett socialt forum för utveckling.

Lokal: Vingen 7

A03

Spelens betydelse för barns aritmetiska utveckling

Jessica Carlsson är doktorand i Pedagogik med inriktning mot matematikdidaktik vid Linköpings universitet.

Lokal: B43 (Bomullsspinneriet)

A04

Lärares tal och barns nyfikenhet? Om arbete med naturvetenskap i förskolan

Susanne Thulin är fil.dr. i pedagogik och arbetar som programansvarig för förskollärarutbildningen och som lärarutbildare vid Högskolan Kristianstad. Hennes forskningsintresse riktar sig mot arbete med naturvetenskap i förskolan. Lärarens tal och barns nyfikenhet? Om arbete med naturvetenskap i förskolan.

Lokal: Vingen 8

A05

Ett levande lärande – projektinriktat arbetssätt utifrån Reggio Emilia

Sofia Hedin & ***Stina Wilén*** arbetar som förskollärare på förskolan Kakburken i Ryd Linköping. Sofia arbetar med nätverk i hela området och är pedagogisk coach för samtlig personal. Stina arbetar som ateljerista, inspirerar och handleder personal utifrån sin kunskap.

Lokal: Vingen 1+2

A06

Teori och praktik i relationella fält

Ingela Elfström, studierektor och doktorand, ***Annelie Fredricson***, adjunkt och doktorand, samt ***Bodil Halvars-Franzén***, universitetslektor. Samtliga med förskollärarbakgrund och verksamma vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms Universitet.

Lokal: B533 (Bomullsspinneriet)

A07

Kreativitetens betydelse för barns varande och blivande i förskolan

Mirella Forsberg Ahlcrona är förskollärare och lektor i pedagogik vid Högskolan i Skövde och Göteborgs universitet. Hennes forskning handlar om dockan som redskap, förskolans didaktik och förutsättningar för utveckling av kreativa lärprocesser.

Lokal: Vingen 4

A08

Systematiskt kvalitetsarbete med barns lärande i fokus

Anja Mistrén är biträdande förskolechef i Södra skolområdet i Linköpings kommun med huvuduppdrag att bedriva utvecklingsarbete kring det nya läroplansområdet uppföljning utvärdering utveckling. ***Anne-Lie Armerö*** arbetar på Linköpings universitet som kurs och fältmentor på lärarutbildningen, samt förskollärare på Hjulsbro förskolor.

Lokal: Vingen 6

A09

Förskolans personal ur ett etnicitetsperspektiv

Sabine Gruber är forskare vid Institutet för forskning om migration, etnicitet och samhälle vid Linköpings universitet. Hennes forskningsfält är etniska relationer och välfärdsinstitutioner

Lokal: Vingen 3

A10

Lustfyllt lärande med iPads i förskolan

Lena Gällhagen är skolutvecklare och IT-pedagog i Nacka kommun och arbetar med pedagogisk utveckling med modern teknik. Lena är i grunden rytmik- och musiklärare. Lena är författare till boken Lär och lek med surfplatta i förskolan.

Lokal: Hemerycksalen

A11

Förskolans förstärkta pedagogiska uppdrag – Skolinspektionen kvalitetsgranskar

IngBeth Larsson är fil dr i barn- och ungdomspsykiatri, beteendevetare, tidigare lektor vid Linköpings universitet, och numera utredare och projektledare på Skolinspektionen, med förskolan som ett fokusområde.

Lokal: B42 (Bomullsspinneriet)

A12

Genustänk i förskolan

Catharina Gunnarsson, förskollärare och genuspedagog. Catharina och hennes förskola har arbetat med genus sedan 2003 då de var en del av projektet ”Barns och ungdomars bästa”. Handleder personal i förskolan. ***Gunilla Tegnevik***, förskollärare och genuspedagog. Hon har arbetat med genus i förskolan sedan 2002. Föreläser och handleder personal i förskolan. ***Maria Hampusgård***, lärare och genuspedagog i Linköpings kommun. Började med genusarbete i förskolan 2005 och föreläser och handleder personal ute i verksamheterna. Samtliga arbetar vi i Linköpings kommun.

Lokal: Trozellirummet

A13

“Vi har nästan blivit för bra”. Att tala om förskolan

Ingrid Granbom arbetar vid lärarutbildningen på Högskolan Väst. 2011 disputerade hon med sin avhandling “Vi har nästan blivit för bra” Lärares sociala representationer av förskolan som pedagogisk praktik vid högskolan i Jönköping.

Lokal: B336 (Bomullsspinneriet)

Parallella seminarier

Måndagen den 15 oktober

kl 16.15 – 17.15

B02

Miljöer för lärande i matematik, naturvetenskap och teknik

Maria Bjerneby Häll är lektor i matematikdidaktik med lång erfarenhet av lärarutbildning och särskilt intresse för matematik i förskolan. ***Hed Kerstin Larsson*** är lektor i kemi och undervisar blivande förskollärare i naturvetenskap. ***Jenny Isberg*** är lektor i idrottsdidaktik med intresse för kroppens betydelse för små barns lärande. Vi forskar tillsammans vid Högskolan Dalarna.

Lokal: Degeerhallen

B03

Ett levande lärande – projektinriktat arbetssätt utifrån Reggio Emilia

Sofia Hedin & ***Stina Wilén*** arbetar som förskollärare på förskolan Kakburken i Ryd Linköping. Sofia arbetar med nätverk i hela området och är pedagogisk coach för samtlig personal. Stina arbetar som ateljerista, inspirerar och handleder personal utifrån sin kunskap.

Lokal: Vingen 4

B04

Bilderboksamtal

Mariann Ekström Svensson leg. psykolog Språkpedagogiskt Centrum. Mariann E.S. har arbetat och handlett personal inom förskola och skola sedan 1975. Bildens förmåga att beröra både små och stora människor har länge engagerat Mariann E.S. som de sista åren lett till kurser i bilderboksamtal tillsammans med Ann Karlsson. ***Ann Karlsson*** är specialpedagog med påbyggnad inom tal, språk och kommunikation på Språkpedagogiskt Centrum i Linköping. Ann har i grunden en förskollärarexamen. Idag arbetar Ann med fortbildning av förskolans personal gällande barns språkutveckling.

Lokal: Vingen 7

B05

Design för lärande i förskolan

Annika Elm Fristorp är fil.lic i didaktik vid Stockholms universitet och verksam som universitetsadjunkt vid Högskolan i Gävle. Hon har under många år arbetat med och forskat om barns meningsskapande och lärande inom förskola.

Lokal: Vingen 8

B06

Kärnämnen i förskolan – nycklar till livslångt lärande

Barbro Bruce är leg. logoped och medicine dr. i logopedi. ***Bim Riddersporre*** är leg. psykolog, leg logoped, fil dr. i psykologi och liksom Barbro universitetslektor i utbildningsvetenskap, vid Fakulteten för lärande och samhälle, Malmö högskola. De arbetar mycket med fortbildning av medarbetare och chefer i förskolan.

Lokal: Vingen 1+2

B08

Barns lek i förskola där barnen talar olika språk

Linda Häll är doktorand i Pedagogisk arbete vid ISV, Linköpings universitet men har också varit verksam som förskollärare.

Lokal: Trozellirummet

B09

Lustfyllt lärande med iPads i förskolan

Lena Gällhagen är skolutvecklare och IT-pedagog i Nacka kommun och arbetar med pedagogisk utveckling med modern teknik. Lena är i grunden rytmik- och musiklärare. Lena är författare till boken Lär och lek med surfplatta i förskolan.

Lokal: Hemerycksalen

B10

Barn i regnbågsfamiljer

Klara Nygren är genusvetare som arbetar med olika utbildningsprojekt på RFSL (Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter). Klara är projektledare för projektet Barn i regnbågsfamiljer och vill skapa metoder för att på ett konkret och inspirerande sätt diskutera normer och angripa föreställningar.

Lokal: B42 (Bomullsspinneriet)

B11

Personalbehörighet och legitimation i förskolan – hur går man vidare efter kartläggningen

Tor Andersson är biträdande barn- och ungdomschef i Linköpings kommun. Han är från början lärare i grund- och gymnasieskola och har arbetat som rektor, undervisningsråd på Skolverket i Stockholm samt som kvalitetscontroller av den pedagogiska verksamheten i Västerås stad.

Lokal: B533 (Bomullsspinneriet)

B12

FÖLJA JOHN? Förskolors arbete med att FÖLJA, dokumentera och analysera barns utveckling och lärande. Något om vad vi vet och behöver veta mer om!

Johanna Lundqvist är doktorand i specialpedagogik vid Stockholms universitet där hon forskar om barns möten med förskola, förskoleklass, fritids och skola. Johanna är också adjunkt vid Mälardalens högskola i Eskilstuna och Västerås där hon bland annat utbildat inom förskollärarlyftet och förskolechefs- och rektorsprogrammet. Hon är specialpedagog och har en fil mag. i pedagogik, specialpedagogik och ledarskap.

Lokal: Vingen 6

B13

Från att erövra kunskap till att skapa kunskap

Åsa Berglund, ***Jenny Harman*** och ***Jessica Iversen*** är ett av sex arbetslag på förskolan Ellen Key i Linköping som vill dela med sig av sina erfarenheter.

Lokal: Vingen 3

B14

Toddlares användning av en interaktiv skrivtavla

Sara Hvit är doktorand i pedagogik på högskolan i Jönköping. Förskollärare och fil.mag i Lärande. Forskningsintresset riktas mot de yngsta förskolebarnens interaktion i förskolan.

Lokal: B336 (Bomullsspinneriet)

B15

Familjen i centrum – inskolning i förskolan

Ingrid Karlson är lektor vid institutionen för samhälls- och välfärdsstudier och arbetar med förskollärarutbildning och förskoleforskning. ***Maria Simonsson*** är docent vid samma institution och arbetar också med förskollärarutbildning och förskoleforskning. Båda är i grunden förskollärare.

Lokal: B43 (Bomullsspinneriet)

Parallella seminarier

Tisdagen den 16 oktober

kl 08.30 – 09.30

C01

Pedagogers tankar om teknik i förskolan

Kristina Hellberg och ***Helene Elvstrand*** är båda lektorer vid Linköpings universitet. De undervisar inom Förskollärarprogrammet samt inom Lärare mot fritidshem. Ett forskningområde som de är involverade i handlar om hur teknik "görs" i förskolan. Ett annat rör barns delaktighet i olika institutionella sammanhang.

Lokal: B43 (Bomullsspinneriet)

C02

Dialogen i bilderboksstunden

Pelle Norlin är förskollärare sedan 25 år och deltar i forskarskolan för förskollärare och hans licentiatavhandling om bilderboksstunden läggs fram i februari 2013 på Uppsala universitet. Forskningen kombineras med arbete i Södertälje som projektledare för Vänskapsavdelningar i Södertälje. Pelle har även arbetat med flerspråkiga barnböcker i samarbete med Kulturrådet och Skolverket.

Lokal: Vingen 8

C03

"Knacka på" ett konkret arbetssätt med matematik, inspirerat av estetiska läroprocesser

Josefin Hellkvist är förskollärare i Jönköpings kommun. Josefin har arbetat i förskolans olika verksamheter sedan 1995 och byggt på kunskapen med 15 poäng estetiska läroprocesser och 7,5 poäng småbarnspedagogik. Dessutom med i det rikstäckande nätverket "Små barns Matematik". ***Christin Hellstedt*** arbetar idag som bitr. rektor/förskolechef. Är förskollärare och grundskollärare 1–7 Sv/So. ***Annika Ebefors*** arbetar som rektor/förskolechef i Jönköpings kommun. Är förskollärare.

Lokal: Vingen 6

C04

Naturvetenskap i förskolan – början på en livslång lust att lära!

Therese Ekebratt och ***Marie-Louise Persson*** arbetar som förskollärare på Kvinneby förskolor i Linköpings kommun. Therese har sedan 2008 varit engagerad i projekt som gett henne möjlighet att utveckla arbetet med naturvetenskap, teknik och miljö tillsammans med kollegor och barn.

Lokal: B114 (Bomullsspinneriet)

C05

Det viktigaste är att få leka!

Margareta Öhman är legitimerad psykolog och barnkulturvetare, verksam som konsult inom förskola och skola, författare till ett flertal böcker om lek och relationsarbete och en uppskattad föreläsare runt om i Norden.

Lokal: Hemerycksalen

C06

Musikvetenskap för förskolan

Bim Riddersporre är leg psykolog, leg logoped och fil dr i psykologi. ***Johan Söderman*** är musiker, svensklärare och fil dr i musikpedagogik. De är båda universitetslektorer i utbildningsvetenskap vid Fakulteten för lärande och samhälle, Malmö högskola.

Lokal: Vingen 4

C07

Abra kadabra fladderi flax – Drama i förskolan – hur man utvecklar barns sociala kompetens genom drama, fantasi och lek

Magdalena T Granholm är dramapedagog och författare till metodböcker inom drama. Jobbar med kompetensutveckling för pedagoger inom drama och information. Driver sedan -91 Teater & Dramaskolan i Sthlm för barn från 2 år.

Lokal: B361 (Bomullsspinneriet)

C08

Naturvetenskap och teknik i förskolan med utemiljön som inspiration

Carina Brage är grundskollärare med en fil.mag. i naturvetenskap och en i utomhuspedagogik. Hon är också författare till böckerna "Att lära teknik ute" samt "Naturvetenskap och teknik i förskolan med utemiljön som inspiration". Carina jobbar med att inspirera förskolans pedagoger i främst matematik, naturvetenskap och teknik.

Lokal: B42 (Bomullsspinneriet)

C09

Räknas "fröken" Knut ut när förskolan blir skola?

Marie Nordberg är docent i genusvetenskap och lektor i pedagogik, Karlstads universitet. Marie har forskat om män rangordningar av pojkar i förskolan, grundskolan och på gymnasiet och är redaktör för böckerna Manlighet i fokus och Maskulinitet på schemat.

Lokal: B533 (Bomullsspinneriet)

C10

Bedömning inom förskolan – utmaningar, möjligheter och exempel

Fredrik Alm är universitetsadjunkt vid Linköpings universitet. Han är fil dr. i pedagogik och undervisar bl.a. om kunskapsbedömning inom lärarutbildningen.

Lokal: Degeerhallen

C11

Utbildningar av barnskötare och förskollärare 1972 – 2007

Eva Reimers är professor i pedagogiskt arbete vid Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, Linköpings universitet. Hennes forskning är inriktad mot genus, klass och sexualitetsnormer i olika utbildningssammanhang. ***Birgitta Plymoth*** är lektor i Samhälle och kultur i ett skolperspektiv vid Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier vid Linköpings universitet. Birgitta är historiker med speciellt intresse för genus, inte minst flickor och idrott, samt utbildningshistoria.

Lokal: B336 (Bomullsspinneriet)

C12

Smart dokumentation för stora och små

Elisabet Wahlström är förskolechef i Nacka kommun. Elisabet har en bakgrund som mellanstadielärare och har arbetat som skolledare sedan 1997 och började arbeta som ledare för förskolan 2003. Elisabet startade projektet "Hur kan modern teknik stödja lärandet i förskolan" hösten 2010 på två förskolor i Nacka kommun. Tillsammans med Lena Gällhagen har Elisabet skrivit boken "Lär och lek med surfplatta i förskolan".

Lokal: Vingen 1+2

C13

Matematik i Förskolan – Workshop Matteljén

Ulrika Hultberg och ***Ingrid Forslöw*** arbetar som Matematikinspiratörer på Matteljén i Linköpings kommun, med inriktning mot förskolan.

Lokal: Trozelligalleriet

C14

Arbete med pedagogisk dokumentation ur normkritiska perspektiv

Kajsa Ohrlander är universitetslektor vid Utep, Stockholms universitet. Hon är en av redaktörerna för boken "En rosa pedagogik" och har sedan länge givit kurser i genuspedagogik och jämställdhet i förskolan.

Lokal: Vingen 7

C15

Har ni bara lekt idag? – betydelsen av plats – och metodval för lek och lärande i förskolan

Katarina Johansson har under flera år arbetat inom förskola och fritidshem, är lärare för de yngre åren i grundskolan samt har en Fil. Mag. i Utomhuspedagogik. Hon är verksam på Linköpings universitet där hon utvecklar och genomför kurser i utomhuspedagogik för lärare inom förskola, fritidshem och skola samt arbetar även internationellt med att utveckla kurser.

Lokal: Vingen 3

Parallella seminarier

Tisdagen den 16 oktober

kl 10.15 – 11.15

D01

Förskolebarns delaktighet i dokumentation med digitala media

Katarina Elfström Pettersson är licentiand i den nationella forskarskolan FöFoBa (Forskarskolan för förskollärare i Barndom, lärande och ämnesdidaktik) och i Pedagogiskt arbete vid Linköpings Universitet. Katarina är förskollärare samt har en fil kand och en fil mag i pedagogik.

Lokal: Hemerycksalen

D02

Miljöer för lärande i matematik, naturvetenskap och teknik

Maria Bjerneby Häll är lektor i matematikdidaktik med lång erfarenhet av lärarutbildning och särskilt intresse för matematik i förskolan. ***Hed Kerstin Larsson*** är lektor i kemi och undervisar blivande förskollärare i naturvetenskap. ***Jenny Isberg*** är lektor i idrottsdidaktik med intresse för kroppens betydelse för små barns lärande. Vi forskar tillsammans vid Högskolan Dalarna.

Lokal: Degeerhallen

D03

"Knacka på" ett konkret arbetssätt med matematik, inspirerat av estetiska läroprocesser

Josefin Hellkvist är förskollärare i Jönköpings kommun. Josefin har arbetat i förskolans olika verksamheter sedan 1995 och byggt på kunskapen med 15 poäng estetiska läroprocesser och 7,5 poäng småbarnspedagogik. Dessutom med i det rikstäckande nätverket "Små barns Matematik". ***Christin Hellstedt*** arbetar idag som bitr. rektor/förskolechef. Är förskollärare och grundskollärare 1–7 Sv/So. ***Annika Ebefors*** arbetar som rektor/förskolechef i Jönköpings kommun. Är förskollärare.

Lokal: B336 (Bomullsspinneriet)

D04

Kärnämnen i förskolan – nycklar till livslångt lärande

Barbro Bruce är leg. logoped och medicine dr. i logopedi. ***Bim Riddersporre*** är leg. psykolog, leg logoped, fil dr. i psykologi och liksom Barbro universitetslektor i utbildningsvetenskap, vid Fakulteten för lärande och samhälle, Malmö högskola. De arbetar mycket med fortbildning av medarbetare och chefer i förskolan.

Lokal: Vingen 1+2

D05

Abra kadabra fladderi flax – Drama i förskolan – hur man utvecklar barns sociala kompetens genom drama, fantasi och lek

Magdalena T Granholm är dramapedagog och författare till metodböcker inom drama. Jobbar med kompetensutveckling för pedagoger inom drama och information. Driver sedan -91 Teater & Dramaskolan i Sthlm för barn från 2 år.

Lokal: B361 (Bomullsspinneriet)

D06

Naturvetenskap och teknik i förskolan med utemiljön som inspiration

Carina Brage är grundskollärare med en fil.mag. i naturvetenskap och en i utomhuspedagogik. Hon är också författare till böckerna "Att lära teknik ute" samt "Naturvetenskap och teknik i förskolan med utemiljön som inspiration". Carina jobbar med att inspirera förskolans pedagoger i främst matematik, naturvetenskap och teknik.

Lokal: B42 (Bomullsspinneriet)

D07

IT stöd – för alla barns rätt till utveckling

Lotta Frejd är rådgivare på Specialpedagogiska skolmyndigheten. Hon har många års erfarenhet från habilitering och Datateksverksamhet.

Lokal: B533 (Bomullsspinneriet)

D08

iPads i förskolan – lustfyllt lärande även utomhus

Eva-Mari Kallin är lärare mot de yngre åldrarna, och arbetar som förskollärare och digitalista i Nacka kommun. Hon har arbetat med surfplattor i förskolan sedan starten 2010, och har också gett ut böcker om matematik i förskolan.

Lokal: Vingen 6

D09

Fokus – ett sätt att väva samman en pedagogisk vardag

Klas Dahlberg är utbildad Waldorflärare, socialterapeut och fritidsledare. Han har även studerat teologi i 4 år. Klas har många års erfarenhet av arbete inom flera olika pedagogiska verksamheter. Hans styrka ligger i att se den lilla individen i samspelet med omvärlden. ***Cecilia Andersson*** är utbildad grundskollärare och har jobbat 5 år i grundskolan. Sedan 10 år har hon arbetat inom förskolan. Hon är lagledare i vårt storarbetslag. Cissis styrka ligger i att se och lyfta fram barns unika kompetenser och lärstilar. ***Jenny Helsing*** är utbildad grundskollärare och har jobbat 8 år i grundskolan och 4 år i förskolan. Sedan våren 2010 har Jenny haft uppdrag i Norrköpings kommun med att implementera den reviderade Lpfö98. Jennys styrka är att hitta strukturer för att organisera olika verksamheter.

Lokal: Vingen 7

D10

Dialogen i bilderboksstunden

Pelle Norlin är förskollärare sedan 25 år och deltar i forskarskolan för förskollärare och hans licentiatavhandling om bilderboksstunden läggs fram i februari 2013 på Uppsala universitet. Forskningen kombineras med arbete i Södertälje som projektledare för Vänskapsavdelningar i Södertälje. Pelle har även arbetat med flerspråkiga barnböcker i samarbete med Kulturrådet och Skolverket.

Lokal: Vingen 8

D11

Genustänk i förskolan

Catharina Gunnarsson, förskollärare och genuspedagog. Catharina och hennes förskola har arbetat med genus sedan 2003 då de var en del av projektet ”Barns och ungdomars bästa”. Handleder personal i förskolan. ***Gunilla Tegnevik***, förskollärare och genuspedagog. Hon har arbetat med genus i förskolan sedan 2002. Föreläser och handleder personal i förskolan. ***Maria Hampusgård***, lärare och genuspedagog i Linköpings kommun. Började med genusarbete i förskolan 2005 och föreläser och handleder personal ute i verksamheterna. Samtliga arbetar vi i Linköpings kommun.

Lokal: B43 (Bomullsspinneriet)

D12

Smart dokumentation för stora och små

Elisabet Wahlström är förskolechef i Nacka kommun. Elisabet har en bakgrund som mellanstadielärare och har arbetat som skolledare sedan 1997 och började arbeta som ledare för förskolan 2003. Elisabet startade projektet ”Hur kan modern teknik stödja lärandet i förskolan” hösten 2010 på två förskolor i Nacka kommun. Tillsammans med Lena Gällhagen har Elisabet skrivit boken ”Lär och lek med surfplatta i förskolan”.

Lokal: Vingen 4

D13

Det viktigaste är att få leka!

Margareta Öhman är legitimerad psykolog och barnkulturvetare, verksam som konsult inom förskola och skola, författare till ett flertal böcker om lek och relationsarbete och en uppskattad föreläsare runt om i Norden.

Lokal: Trozelligalleriet

D14

Arbete med pedagogisk dokumentation ur normkritiska perspektiv

Kajsa Ohrlander är universitetslektor vid Utep, Stockholms universitet. Hon är en av redaktörerna för boken ”En rosa pedagogik” och har sedan länge givit kurser i genuspedagogik och jämställdhet i förskolan.

Lokal: Vingen 3

Parallella seminarier

Tisdagen den 16 oktober

kl 11.30 – 12.30

E01

Pedagogers tankar om teknik i förskolan

Kristina Hellberg och ***Helene Elvstrand*** är båda lektorer vid Linköpings universitet. De undervisar inom Förskollärarprogrammet samt inom Lärare mot fritidshem. Ett forskningområde som de är involverade i handlar om hur teknik "görs" i förskolan. Ett annat rör barns delaktighet i olika institutionella sammanhang.

Lokal: B43 (Bomullsspinneriet)

E03

Hur kan Matematikutvecklare bidra till större genomslag i förskolan?

Margot Andersson arbetar som förskollärare och har uppdrag som matematikutvecklare i Norrköpings kommuns förskolor. Ansvarig för mattepiloterna i kommunens förskolor och handleder arbetslag.

Lokal: Vingen 7

E04

Genuspedagogik utan facit

Klara Dolk är utbildad förskollärare och är nu verksam som doktorand i pedagogik vid Stockholms universitet. Klara har under flera år föreläst om frågor som rör genuspedagogik och normkritisk pedagogik.

Lokal: Vingen 6

E05

Systematiskt kvalitetsarbete med barns lärande i fokus

Anja Mistrén är biträdande förskolechef i Södra skolområdet i Linköpings kommun med huvuduppdrag att bedriva utvecklingsarbete kring det nya läroplansområdet uppföljning utvärdering utveckling. Anne-Lie Armerö arbetar på Linköpings universitet som kurs och fältmentor på lärarutbildningen, samt förskollärare på Hjulsbro förskolor.

Lokal: Degeerhallen

E07

Fokus – ett sätt att väva samman en pedagogisk vardag

Klas Dahlberg är utbildad Waldorflärare, socialterapeut och fritidsledare. Han har även studerat teologi i 4 år. Klas har många års erfarenhet av arbete inom flera olika pedagogiska verksamheter. Hans styrka ligger i att se den lilla individen i samspelet med omvärlden. ***Cecilia Andersson*** är utbildad grundskollärare och har jobbat 5 år i grundskolan. Sedan 10 år har hon arbetat inom förskolan. Hon är lagledare i vårt storarbetslag. Cissis styrka ligger i att se och lyfta fram barns unika kompetenser och lärstilar. ***Jenny Helsing*** är utbildad grundskollärare och har jobbat 8 år i grundskolan och 4 år i förskolan. Sedan våren 2010 har Jenny haft uppdrag i Norrköpings kommun med att implementera den reviderade Lpfö98. Jennys styrka är att hitta strukturer för att organisera olika verksamheter.

Lokal: B42 (Bomullsspinneriet)

E08

Grön flagg – en grund till lärandet om hållbar utveckling

Eva Lunnbäck är förskollärare och arbetslagsledare på en I Ur och Skur förskola och har en lång erfarenhet från förskolan. Eva har även en magister i Miljö och utomhuspedagogik och brinner för utomhuspedagogiken.

Lokal: Hemerycksalen

E09

Dokumentation + ökad medvetenhet= kvalitetsarbete i vardagen!

Lena Bertilsson är förskollärare och projektledare för KLIF. Hon berättar tillsammans med en av projektets handledare om tanken bakom KLIF, samt om de processer som satts igång och är under utveckling.

Lokal: Vingen 8

E10

FÖLJA JOHN? Förskolors arbete med att FÖLJA, dokumentera och analysera barns utveckling och lärande. Något om vad vi vet och behöver veta mer om!

Johanna Lundqvist är doktorand i specialpedagogik vid Stockholms universitet där hon forskar om barns möten med förskola, förskoleklass, fritids och skola. Johanna är också adjunkt vid Mälardalens högskola i Eskilstuna och Västerås där hon bland annat utbildat inom förskollärarlyftet och förskolechefs- och rektorsprogrammet. Hon är specialpedagog och har en fil mag. i pedagogik, specialpedagogik och ledarskap.

Lokal: Vingen 1+2

E11

Naturvetenskap i förskolan – början på en livslång lust att lära!

Therese Ekebratt och ***Marie-Louise Persson*** arbetar som förskollärare på Kvinneby förskolor i Linköpings kommun. Therese har sedan 2008 varit engagerad i projekt som gett henne möjlighet att utveckla arbetet med naturvetenskap, teknik och miljö tillsammans med kollegor och barn.

Lokal: B114 (Bomullsspinneriet)

E12

"Vi har nästan blivit för bra". Att tala om förskolan

Ingrid Granbom arbetar vid lärarutbildningen på Högskolan Väst. 2011 disputerade hon med sin avhandling "Vi har nästan blivit för bra" Lärares sociala representationer av förskolan som pedagogisk praktik vid högskolan i Jönköping.

Lokal: Vingen 4

E14

Matematik i Förskolan – Workshop Matteljén

Ulrika Hultberg och ***Ingrid Forslöw*** arbetar som Matematikinspiratörer på Matteljén i Linköpings kommun, med inriktning mot förskolan.

Lokal: Trozelligalleriet

E15

Abra kadabra fladderi flax – Drama i förskolan – hur man utvecklar barns sociala kompetens genom drama, fantasi och lek

Magdalena T Granholm är dramapedagog och författare till metodböcker inom drama. Jobbar med kompetensutveckling för pedagoger inom drama och information. Driver sedan -91 Teater & Dramaskolan i Sthlm för barn från 2 år.

Lokal: B361 (Bomullsspinneriet)

Parallella seminarier

Tisdagen den 16 oktober

kl 13.45 – 14.45

F01

Spelens betydelse för barns aritmetiska utveckling

Jessica Carlsson är doktorand i Pedagogik med inriktning mot matematikdidaktik vid Linköpings universitet.

Lokal: B43 (Bomullsspinneriet)

F02

Matematikundervisning i förskolan – Vad då undervisning!?

Kerstin Bäckman, doktorand och universitetsadjunkt vid Högskolan i Gävle. Kerstin är i grunden förskollärare och undervisar inom förskollärarutbildningen. ***Annie Hammarberg***, är disputerad och undervisar inom förskollärarprogrammet vid Högskolan i Gävle samt har en bakgrund som förskollärare. ***Inger Hedman*** har lång erfarenhet som förskollärarutbildare vid Högskolan i Gävle samt är förskollärare i grunden ***Marika Iller Givell*** är biträdande förskolechef vid de tre förskolor som ingår i projektet. Hon är också förskollärare i grunden och har arbetet med inkludering i olika konstellationer.

Lokal: Vingen 1+2

F03

Förskolans vardagsmöten – forum för utveckling!

Tina Vamborg och ***Pia Ghamari*** arbetar som förskollärare och arbetslagsledare på förskolan Grengatan, Speldosan i Linköping. Vi har i flera år arbetat med att synliggöra vår verksamhet, vår barnsyn, kunskapssyn och hur vi tänker kring våra miljöer. Barns delaktighet och inflytande är central i detta och vår pedagogiska ide väl förankrad. Ur ett systematiskt kvalitetsperspektiv, upplever vi att genom att sätta ord på allt vi gör i förskolan, vara petig med hur vi menar och formulerar oss, lyfter vi förskolan som ett socialt forum för utveckling.

Lokal: Hemerycksalen

F04

Matematik med iPad i förskolan

Lotta Ring arbetar som förskollärare i en femårsgrupp. Hon har ett stort intresse och lång erfarenhet av arbete med matematik i förskolan. Hon är också medförfattare till boken “Mattestjärnor i förskolan” som är en bok full med tips om hur man kan ta tillvara den matematiken som finns i barnens vardag.

Lokal: B42 (Bomullsspinneriet)

F05

Musikvetenskap för förskolan

Bim Riddersporre är leg psykolog, leg logoped och fil dr i psykologi. ***Johan Söderman*** är musiker, svensklärare och fil dr i musikpedagogik. De är båda universitetslektorer i utbildningsvetenskap vid Fakulteten för lärande och samhälle, Malmö högskola.

Lokal: Vingen 4

F06

Dokumentation + ökad medvetenhet= kvalitetsarbete i vardagen!

Lena Bertilsson är förskollärare och projektledare för KLIF. Hon berättar tillsammans med en av projektets handledare om tanken bakom KLIF, samt om de processer som satts igång och är under utveckling.

Lokal: Vingen 8

F07

Med barnens röst – Ettåringar ”berättar” om sin förskola

Ingrid Engdahl är förskollärare och arbetar som studierektor och universitetslektor vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet. Ingrid är även ordförande i Svenska OMEP www.omep.org.se

Lokal: Degeerhallen

F08

Flaggor i förskolan

Tünde Puskás är postdoktor vid Linköpings Universitet och forskar om etnicitet och flerspråkighet i förskolan.

Lokal: Vingen 3

F11

IT och medier som stöd för skapande och kommunikation

Eva Marsh är pedagog och arbetar med kompetensutveckling inom IT och media på Skolverket. Hon ingår i arbetsgruppen för PIM och Multimediabyrån.

Lokal: Vingen 7

F12

SPRINT och språkutvecklande arbete på förskolorna

Eva Berglund är lektor i Barn- och Ungdomsvetenskap vid Stockholms universitet, och forskar och undervisar främst kring kommunikativ utveckling hos yngre barn. Ingrid Engdahl är lektor i Barn- och Ungdomsvetenskap vid Stockholms universitet, och forskar kring tidigt samspel mellan barn i förskolan. Christine Cox Eriksson är doktorand i Specialpedagogik vid Stockholms universitet och skriver om tidigt samspel och språkutveckling.

Lokal: Vingen 6

F13

Videoinspelning för att synliggöra lärande och omsorg i samspel

Ulrika Munck Sundman, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet och ***Anette Hamerslag***, Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier på Uppsala universitet, avser att presentera två pågående lic.-projekt som utgör delar i den nationella forskarskolan för förskollärare Globalisering, literacy och utforskande lärprocesser: förskolebarns språk, läsande, skrivande och matematiserande.

Det ena projektet (Ulrika Munck Sundman) är en närstudie av en omsorgssituation i barns liv och handlar om hur små barns sociala vardagsliv organiseras i samband med måltid på en förskoleavdelning med barn 3–6 år. Studiens fokus är bland annat kamratkultur och institutionell ordning.

Det andra projektet (Anette Hamerslag) handlar om hur lärande organiseras i samspel mellan pedagoger och barn i form av projektarbeten på en svensk förskola inspirerad av Reggio Emilia. En ambition är att synliggöra processer för hur projektarbetens innehåll och arbetssätt förhandlas fram över tid.

Projekten har gemensamt att de är baserade på videoetnografiska studier från förskolors vardag med fokus på hur lärande och omsorg konstitueras i förskolepraktiken. Ansatserna hämtas från sociokulturell teori och etnometodologi, framför allt användning av videoinspelningar och samtalsanalys. Vi vill visa hur detta kan tillföra förskolan praktiknära kunskaper.

OBS! Seminariet har delvis fått ett förändrat innehåll.

Lokal: Trozelligalleriet

Utställare

Folkmanis Handdockor
Strömsfors 202
579c33 Grönskåra
Kontaktperson: Pian Sjöberg
Telefon: 0481-703 29
E-post: pian.sjoberg@hogsby.se

Gatusmart
Lucernavägen 13
593 50 Västervik
Kontaktperson: Lotta Remmered-Persson
Telefon: 070-716 91 99
E-post: lotta@gatusmart.com

Hands-On Science AB
Veddestavägen 13
175 62 Järfälla
Kontaktperson: Agneta nilsson
Telefon: 08-564 714 42
E-post: info@hos.se

Högskolan för lärande och kommunikation AB
Högskoleområdet, Hus H, Gjuterigatan 5
553 18 Jönköping
Kontaktperson: Johan Bäcklund
Telefon: 073-545 50 66 eller 036-10 14 25
E-post: johan.backlund@hlk.hj.se

Kreatom
Box 7978
907 19 Umeå
Kontaktperson: Karin Engström
Telefon: 070-233 65 34

Lekotopia AB
Jättegatan 27
593 54 Västervik
Kontaktperson: Annika Söderholm
Telefon: 070-766 53 33
E-post: annika@lekotopia.se

Lärartidningar Produktion AB
Box 12239
102 26 Stockholm
Kontaktperson: Camilla Lundberg
Telefon: 08-737 68 06
E-post: camilla.lundberg@larartidningar.se

Nottoonoisi AB
Ringvägen 1
590 93 Gunnebo
Kontaktperson: Agneta Andersson
Telefon: 070-659 37 18
E-post: info@nottoonoisi.se

Outdoor teaching Förlag AB
OutdoorTeaching Förlag AB
Box 86
598 22 Vimmerby

Naturskolan
149 81 Nynäshamn

Kontaktperson: Mats Wejdmark
Telefon: 08-520 737 09
E-post: mats.wejdmark@naturskolan.pp.se

Runeson Spel & Bilder
Värmlandsgatan 20
641 36 Katrineholm
Kontaktperson: Katarina Runeson
Telefon: 0708-25 37 62
E-post: katarina.runeson@telia.com

Skolverket
Fleminggatan 14
106 20 Stockholm
Kontaktperson: Anna Oreland McFadyen
Telefon: 08-527 331 21
E-post: anna.oreland.mcfadyen@skolverket.se

Specialpedagogiska skolmyndigheten
Box 6074
700 06 Örebro
Kontaktperson: Lena Pihl
Telefon: 010-473 51 97
E-post: lena.pihl@spsm.se

Språkbussen
Breviks Ängar 9
421 67 Västra Frölunda
Kontaktperson: Annika Melin
Telefon: 0722-34 31 34
E-post: annika@sprakbussen.se

UR
105 10 Stockholm
Kontaktperson: Eva Berntsson
Telefon: 08-784 44 54
E-post: ebb@ur.se

FÖRSKOLE

BIENNALEN 2012

LINKÖPINGS UNIVERSITET

www.isv.liu.se/forskolebiennalen